

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrne skupnosti Črnuče

številka 7

marec 2021

UVODNIK

Virusom je vseeno, kdo je na oblasti

ŽARKO HOJNIK

O b španskem pregovoru, da Bog vedno odpušča, človek včasih, narava pa nikoli, je papež Frančišek dejal: »Če bomo uničili Zemljo, bo odgovor zelo grd.«

Leto 2020 je bilo leto podnebnih nesreč z uničujočimi gozdnimi požari, vročinskimi vali, poplavami in potresi. Pandemija koronavirusa in pomanjkanje zračnega prometa sta pomenila, da je tudi okolje globoko vdihnilo in si nekoliko opomoglo. Novo leto, nova sreča? Ni nujno.

Napovedi Svetovne meteorološke organizacije kažejo, da bi lahko bilo letošnje leto v povprečju hladnejše kot lansko. Morda so virusi orožje narave proti človeški rasti. Narava poseže tam, kjer zdrav razum ni več dovolj – pomislite na načrtovanje rojstev v najrevnejših državah. Narava to lahko kompenzira samo z virusi. In le minimalen del virusov bo neškodljiv. Pokazalo se bo tudi, ali so ljudje v industrializiranih državah dejansko bolj zaščiteni kot na primer ljudje v Afriki. Cepljenje vsega sveta ne more biti cilj. Zmagajo le proizvajalci cepiv, proizvajalci hrane in podjetja, ki potrebujejo potrošnike.

CEPLJENJE vsega sveta ne more biti cilj. Zmagajo le proizvajalci cepiv, proizvajalci hrane in podjetja, ki potrebujejo potrošnike.

Pretekle gospodarske in finančne krize so pokazale, da okolju ne posvečamo dovolj pozornosti. To pomeni, da se bodo izpusti, ki so se v pandemičnem letu znižali za približno 7 odstotkov, spet povišali. Zaradi

koronavirusa je bila svetovna podnebna konferenca predstavljena na letošnji november. V drugi polovici leta naj bi pod našim predsedovanjem končali tudi zakon EU o varstvu podnebja. Najpozneje do takrat naj bi države objavile nove cilje zmanjšanja izpustov ogljikovega dioksida do leta 2030. Od zadnjega podnebnega vrha so si številne države zastavile dolgoročne cilje: Kitajska si želi okrog leta 2060 postati podnebno nevtralna, ZDA do leta 2050. Generalni sekretar OZN António Guterres je v novoletnem govoru pozval, naj bo leto 2021 »leto zdravljenja«, tako za pandemijo kot za podnebje. Osnovna želja je s »podnebnim zakonom« zapisati cilj, da bo Unija leta 2050 podnebno nevtralna.

Onesnaženje vpliva na vse – zrakom, ki ga dihamo, vodo, ki jo pijemo, ali zemljo, na kateri gojimo hrano. Je največji okoljski vzrok za številne duševne in telesne bolezni ter prezgodnje smrti, zlasti med otroki, ljudmi z določenimi zdravstvenimi težavami in starejšimi. Vendar ne vpliva na vse enako. Onesnaževanje je tudi eden od glavnih vzrokov za izgubo biotske raznovrstnosti. Zmanjšuje zmožnost ekosistemov za dekontaminacijo ogljika. Evropski zeleni teden 2021 je posvečen ambiciji narediti Evropo podnebno nevtralno, brez onesnaževanja. Menim, da je virusom popolnoma vseeno, kdo je na oblasti.

SPOŠTOVANI KRAJANKE IN KRAJANI ČETRTE SKUPNOSTI ČRNUČE,

zadnje leto je bilo za vse nas zelo zahtevno. Na preizkušnji so bili naši poslovni in osebni odnosi, vsakodnevna druženja je zamenjalo socialno distanciranje, življenje, kot smo ga poznali, se je ustavilo. Zavedli smo se, kako pomembni so zdravje, solidarnost, strpnost, pristni medčloveški odnosi in mnoge druge vrednote, ki smo jih ob vsakodnevnem hitenju prevečkrat pustili ob strani.

Končno se zdi, da je najhuje za nami. Da se bo življenje počasi vrnilo v normalnost. Posledice epidemije za gospodarstvo in družbo so hude, okrevanja ne bo čez noč. Naloga države in skupnosti je, da v teh trenutkih pomaga po svojih zmožnostih.

V ČS Črnuče vas vabimo k sodelovanju pri sooblikovanju življenja in bivanja na našem območju. Vsaka četrtna skupnost razpolaga z omejenimi sredstvi, ki jih lahko nameni za izvajanje športnih, rekreacijskih, kulturnih, socialnih in drugih programov ter prireditev krajevnega pomena.

Pogoj za izvedbo določenih del je, da je zemljišče ali objekt, na katerega se dela nanašajo, v lasti MOL in da je izvedba del skladna z občinskim podrobnim prostorskim načrtom. Pri realizaciji del smo vezani na določene predpise in finančno omejeni, zato vseh predlogov ne bo mogoče realizirati. Bomo pa vse predloge preverili, v letni načrt malih del bomo vključili tiste, ki bodo ustrezali vsem kriterijem. Predloge, ki ne bodo spadali v načrt malih del, bomo obravnavali posebej. Ker se zavedamo, da mora biti razdeljevanje javnega denarja transparentno in morajo pri tem sodelovati tudi krajanje, vabimo upravičence, da se s kratkim opisom aktivnosti prijavijo do 1. aprila 2021.

Svet ČS Črnuče

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 561 57 90

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Darko Rozinec, Ksenija Drole, Josip Marinič, Smiljan Mekicar

Lektorica: Urška Jarnovič

Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: Delo d.o.o., Tiskarsko središče,

Dunajska 5,

Ljubljana

Naklada: 4.500 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

ČETRTNE SKUPNOSTI

Dve desetletji delovanja

Mestni svet MOL je konec marca pred dvema desetletjema ustanovil mrežo 17 četrtnih skupnosti kot ožjih delov mestne občine: Bežigrad, Center, Črnuče, Dravljce, Golovec, Jarše, Moste, Polje, Posavje, Rožnik, Rudnik, Sostro, Šentvid, Šmarna gora, Šiška, Trnovo in Vič. So različno velike in različno gosto naseljene.

Znotraj svojega območja se četrtne skupnosti srečujejo z različnimi problematikami, ki jih obravnava ter o njih razpravlja svet posamezne četrtne skupnosti kot edini voljeni organ, v katerem je glede na prebivalce četrtne skupnosti od 13 do 17 svetnikov. Namen ustanovitve skupnosti je bil povečanje politične participacije prebivalcev MOL in splošno zgledovanje po zahodnoevropskih merilih decentralizacije in dekoncentracije lokalne samouprave. Toda poznavalci ugotavljajo, da so četrtne skupnosti zgolj kulisna struktura, ki naj bi vzbujala vtis večje demokratičnosti v MOL, dejansko pa k temu ne pripomorejo kaj dosti.

Z ustanovitvijo četrtnih skupnosti leta 2001 je MOL udeležila možnost zakona o lokalni samoupravi, po katerem se na območju občine lahko ustanovijo krajevne, vaške in četrtne skupnosti. Občani MOL so se na referendumu 15. oktobra 2000 z 71,34 odstotka izrekli za ustanovitev predlaganih četrtnih skupnosti.

Vsaka četrtna skupnost ima sedež s poslovnimi prostori, ki so pogoj za nemoteno delovanje svetov ČS. Ti so most med občani četrtnih skupnosti in mestnim svetom MOL, saj naj bi bile odločitve na svetu ČS obravnavane kot predlogi na mestnem svetu. Prav tako je naloga sveta ČS, da kot predstavnik interesov prebivalcev določene četrtne skupnosti v mestnem svetu pristojnim posreduje predloge občanov v reševanje.

Sveti imajo za izvajanje te vloge formalnopravno podlago v statutu MOL, a to ne pomeni, da je takšna tudi realna slika. Zato lahko tudi politična participacija prebivalcev MOL ne izpolni pričakovanj ali, bolje rečeno, namena ustanovitve četrtnih skupnosti. Vzroke za nastale razmere je mogoče iskati tako v normativni ureditvi delovanja četrtnih skupnosti (preohlapna opredelitev delovanja četrtne skupnosti, vloga četrtne skupnosti pri oblikovanju mestnih politik), finančnih sredstvih, konceptu delovanja četrtnih skupnosti, prebivalci četrtnih skupnosti (nezainteresirani za lokalno okolje, neseznanjeni z oblikami vključevanja v proces odločanja ...) kot v mestni upravi, mestnem svetu ali odločevalcih v Mestni občini Ljubljana.

Ljudje se bodo vključili v proces odločanja, če se jim bo tematika zdela pomembna. Največkrat se to zgodi z udeležbo na volitvah. Seveda imajo tudi četrtne skupnosti volitve svetnikov, vendar namen teh skupnosti ni samo srečanje s prebivalci vsaka štiri leta, temveč tudi v vmesnem obdobju. Ljudje morajo biti obveščeni oziroma seznanjeni z dogajanjem v njihovem okolju ter tako motivirani za sodelovanje pri oblikovanju političnih odločitev. Opozoriti je treba tudi na finančno problematiko, saj so četrtne skupnosti večje od večine občin, hkrati so jim iz občinske blagajne namenjena izredno skromna finančna sredstva.

Meščanke in meščani MOL že vrsto let sooblikujejo proračun in sodelujejo pri projektih ter ukrepih prek različnih dejavnosti

in programov. S predstavniki četrtnih skupnosti potekajo redna srečanja, na katerih predlagajo vsebine, ki bi jih bilo po njihovem mnenju treba vključiti v proračun. Prioritetne naloge so usklajene in ob koncu leta njihovo izvedbo preverijo.

Četrtne skupnosti od leta 2007 vsako leto oblikujejo načrt manjših del, ki se nanašajo na ureditev in vzdrževanje objektov javne komunalne infrastrukture ter so izvedena prek pristojnih organov mestne uprave. Za mala dela mora vsaka četrtna skupnost porabiti najmanj 20 odstotkov pripadajočih sredstev. V okviru tega so postavili igrala na otroška igrišča in uredili nova igrišča, poskrbeli za postavitev novih klopi, uredili dostope za gibalno ovirane, vzdrževali zelenice, postavili naprave za fitnes na prostem, sanirali pešpoti in makadamske poti ...

Pri učinkovitem upravljanju mesta je nujno tesno povezovanje s četrtnimi skupnostmi in zagotavljanje sodelovanja v procesih odločanja. Četrtnim skupnostim je omogočeno, da se s pobudami, predlogi ter sodelovanjem z mestnim svetom, županom in mestno upravo vključujejo v postopke oblikovanja odločitev. Sodelujejo lahko tudi tako, da h gradivu, ki ga obravnava mestni svet, podajo predloge in pripombe. Predstavnik četrtne skupnosti lahko sodeluje na seji pristojnega delovnega telesa in seji mestnega sveta, na kateri predstavi stališče svoje četrtne skupnosti. Ž. H.

PROJEKTI MOL ZA ČS ČRNUČE

Črnuče	2021	Vrtec Črnuče, enota Sonček – energetska sanacija
Črnuče	2021	Vrtec Črnuče, enota Sapramiška – delna zamenjava dotrajanega notranjega stavbnega pohištva (vrata)
Črnuče	2021	Osnovna šola n. h. Maksa Pečarja – zamenjava dotrajanega tlaka v treh učilnicah neobnovljenega dela
Črnuče	2021	pohištvo in oprema, Dunajska 367, sedež ČS
Črnuče	2021, 2022, 2023	ureditev pločnikov in javne razsvetljave ob Zasavski cesti
Črnuče	2021, 2022, 2023	komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za dele območij urejanja BS 6/4–1 Gmajna, BR 6/1 Stare Črnuče in BP 6/3 Opekar na Črnuče
Črnuče	2022, 2023	P in R Črnuče

ČETRTNA SKUPNOST ČRNUČE

Deluje skladno s statutom MOL. Je pravna oseba javnega prava. Svet ČS Črnuče sestavlja 15 članov. Sedanji člani sveta so bili izvoljeni na lokalnih volitvah 18. novembra 2018. Vsi člani sveta opravljajo delo v svetu nepoklicno. Svet ČS Črnuče ima predsednika in dva podpredsednika.

DR. MATEJA LOGAR

Za učinkovito obvladovanje epidemije bo treba cepiti tudi otroke

Žarko Hojnik

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je bilo 17. marca 2021 potrjenih 120.383.919 primerov covid-19, od tega 2.664.386 smrti. Od 16. marca 2021 je bilo skupno prejetih 363.691.238 odmerkov cepiva. Pri nas je v letu dni umrlo več kot 4200 ljudi, ki so bili pozitivni na koronavirus.

Doc. dr. Mateja Logar, dr. med., specialistka infektologinja Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja, vodi svetovalno skupino za covid-19 pri ministrstvu za zdravje. V intenzivni enoti spremlja strokovno literaturo in raziskave o covidu-19, odgovarja na vprašanja bolnikov in njihovih bližnjih, drobec časa si je utrgala tudi za *Črnuški glas*. Novi koronavirus in bolezen covid-19, ki jo povzroča, pozna teoretično in praktično. Ta intervju je priložnost, da spremeni naš pogled na pandemijo in z nami deli nova spoznanja.

Virus je nekoliko oslabil, izgubil moč, se potuhnil. Na to vplivajo tudi temperature, ni pa jasno, kam je izginil. Kje je niša, v kateri se zadržuje?

Koronavirusi, ki povzročajo okužbe pri ljudeh, nimajo živalskega rezervoarja, kar pomeni, da v manjšem številu poseljujejo sluznico dihal, vendar ne povzročajo okužb. Ko se razmere spremenijo – nižje temperature, nižja vlažnost, bolj dovzetna sluznica dihal ipd. –, se začnejo aktivneje razmnoževati in širiti.

Nedavno ste izjavili, da ima virus vlogo trojanskega konja. V kakšnem smislu?

Govorila sem o vektorskih cepivih (Astra-Zeneca, Gamalejev inštitut, Johnson & Johnson ipd.), ki so narejena tako, da v nosilni virus, ki ne povzroča okužbe pri ljudeh, vstavijo genski material virusa ali bakterije. Ta nosilni virus nato – kot trojanski konj v Troju – vstopi v celico in vanjo prinese genski material (grške

vojake), ki se nato prepíše v beljakovine, proti katerim naš imunski sistem tvori protitelesa, ki nas nato ščitijo pred okužbo in boleznijo.

Ali drži, da so številni virologi napovedali, da je virus pandemije sars-cov-2 po prenosnih poteh enak virusu sars iz leta 2003, ki je bil po šestih mesecih uspešno pod nadzorom?

V prvih tednih in mesecih po pojavu virusa sars-cov-2 smo večinoma povzemali podatke in spoznanja iz epidemije sarsa in izbruhov okužbe, povzročenih z mersom, ki sta bližnja sorodnika sars-cov-2. Vendar se je kmalu pokazalo, da je med virusi veliko razlik. Virus sars se intenzivno izloča in širi šele v drugem tednu od pojava simptomov in znakov okužbe, sars-cov-2 pa se začne širiti že dan ali dva pred pojavom prvih znakov in simptomov okužbe, kar pomeni, da ga je bistveno težje obvladati, saj ljudje ne vedo, da so okuženi in s tem kužni. Zato so tukaj tako pomembni vsi ukrepi za preprečitev širjenja okužb kot tudi karantena za ljudi, ki so bili v stiku z okuženim posameznikom.

Obstaja možnost, da se posameznik, ki je prebolel covid, ponovno okuži? Ali preboleli lahko prenaša virus?

Predvsem ljudje, ki so prestali blago obliko okužbe, ali tisti, ki imajo oslabilen imunski sistem, imajo pogosto nizko koncentracijo protiteles, kar pomeni, da se lahko ponovno okužijo, ko koncentracija protiteles pade pod zaščitno raven. Preboleli v prvih tednih/mesecih po okužbi zelo verjetno ne prenašajo virusa, saj imajo tudi na sluznici protitelesa, ki vežejo in inaktivirajo virus ter tako preprečijo, da bi se širil. S padcem koncentracije protiteles je seveda možna poselitev sluznice s sars-cov-2 in ob tesnih stikih tudi širjenje virusa.

Koliko časa se virus zadržuje na kovini, plastiki in steklu?

Narejenih je bilo kar nekaj raziskav, v katerih so virus v laboratorijskih razmerah nanašali na različne površine. Na gladkih površinah je preživel do sedem dni, na poroznih (lepenka, oblačila, les ipd.) pa dan ali dva. Ob tem se moramo zavedati, da so vedno nanесли zelo visoke koncentracije virusa, ki jih v normalnem življenju ne moremo dobiti. V zadnjih priporočilih je ameriški center za nadzor boleznih CDC napisal, da predmeti in živila, ki jih kupimo v trgovinah, niso verjeten izvor okužb s sars-cov-2 in jih ni treba posebej prebrisati ali razkužiti, ko jih prinesemo domov, pomembno pa je, da si dobro umijemo roke.

Koliko več možnosti je, da se z novim koronavirusom okužimo v zaprtem prostoru kot na odprtem?

Vsi virusi, ki se prenašajo kapljično ali aerogeno, se lažje in hitreje širijo v zaprtih prostorih, v katerih ni urejeno prezračevanje. Če je v takem prostoru kužna oseba, se sčasoma seveda število virusnih delcev v prostoru večja, v odprtih prostorih pa zrak kroži, zato se število virusnih delcev manjša, s čimer se seveda zmanjša tudi nevarnost okužbe. Vseeno pa je, ali smo v zaprtem ali odprtem prostoru, če smo v zelo bližnjem stiku s kužnim človekom, predvsem če nam ta kašlja ali kiha neposredno v obraz.

Če prebolimo covid-19, zakaj nismo odporni proti koronavirusu do konca življenja?

Naš imunski sistem se različno odzove na različne mikrobe, proti nekaterim ustvari trajno odpornost, proti drugim samo prehodno. Bolj verjetno je, da bo nastala trajna odpornost proti boleznim, ki imajo visoko smrtnost ali puščajo trajne posledice. Prehladna obolenja

INTERVJU

niso tako hude okužbe, zato imunski sistem tvori manj spominskih celic. Te nam služijo kot nekakšna spominska banka, ki se aktivira, ko smo ponovno v stiku z istim povzročiteljem. Pri manj hudih okužbah se sčasoma koncentracija protiteles zniža in smo znova dovzetni za okužbe.

K hitrejšemu nadzoru virusa naj bi prispevala tudi cepiva. Do zdaj so bila v EU odobrena cepiva podjetij Pfizer-Biontech, Moderna in AstraZeneca. So vsa ustrezna za cepljenje in kakšna je razlika med njimi?

Cepiva so kamenček v mozaiku pri nadzoru epidemije sars-cov-2. Razlika med Pfizer-Biontechovim, Modernim in cepivom AstraZeneca je v zasnovi cepiva. Medtem ko sta prvi dve plod nove tehnologije, kjer delček genoma virusa v obliki mRNK s pomočjo lipidnih nanodelcev vnesejo v celico, uporablja AstraZeneca kot nosilec šimpanzji adenovirus, ki služi kot nosilec – vektor –, s pomočjo katerega del virusnega genoma vstopi v celico. Vsa cepiva so bila testirana na številnih pro-

stovoljcih. Cepivi mRNK sta dosegli boljše zaščito pred boleznijo kot cepivo AstraZeneca, vendar tudi to cepivo (in druga vektorska cepiva) nudi zelo visoko zaščito pred hudim potekom okužbe, potrebo po hospitalizaciji in smrtjo. V tem so vsa cepiva zelo primerljiva. Cepivo AstraZeneca je morda nekoliko slabše imunogeno pri ljudeh, ki so starejši od 65 let ali imajo imunske pomanjkljivosti.

Cepivo AstraZeneca trenutno res ni na dobrem glasu. Tudi številni zdravniki in medicinske sestre se nočejo cepiti s tem cepivom. Obstaja še kakšno drugo in kaj to pomeni za kampanjo cepljenja?
V UKC Ljubljana smo imeli dober odziv tudi na cepivo AstraZeneca, s katerim so se cepili številni zaposleni. Cepivo je po krivici na slabem glasu, ker so bile predstavljene samo slabše lastnosti: slabša učinkovitost pri preprečevanju okužbe in slabša imunogenost pri starejših. Pozablja pa se na to, da je zelo učinkovito pri preprečevanju hudih oblik bolezni, kar si pravzaprav želimo. Prednost je tudi v tem, da transport in shranjevanje cepiva

AstraZeneca potekata tako kot pri drugih cepivih, kar pomeni, da je organizacija cepljenja bolj enostavna ter da lahko tako cepimo tudi ljudi, ki ne morejo priti na cepilna mesta. Polega tega so vektorska cepiva, kamor sodi cepivo AstraZeneca, rešitev tudi za cepljenje v delih sveta, kjer nimajo infrastrukturnih možnosti za shranjevanje in distribucijo cepiv mRNK.

Zakaj je nekoliko več alergijskih reakcij na Pfizer-Biontechovo cepivo kot na cepivo Moderne?

Pfizer-Biontechovo cepivo vsebuje kot stabilizator polietilenglikol, ki je znan alergen in ga vsebujejo številni kozmetični preparati. Modernino cepivo pa vsebuje druge stabilizatorje, ki so očitno manj alergeni.

Ali trenutna cepiva zavirajo prenos angleške različice virusa?

Po podatkih proizvajalcev vsa trenutno registrirana cepiva nudijo zaščito tudi proti angleškemu podtipu virusa. Bistveno manj učinkovita pa so proti južnoafriškemu podtipu.

INTERVJU

Je cepljenje bolnikov s pridruženimi srčnožilnimi in pljučnimi boleznimi nevarno?

Prav nasprotno, cepljenje je za ti skupini bolnikov zelo priporočljivo, saj so prav boleznimi obtočeni in predhodne spremembe na pljučih dejavniki tveganja za težji potek bolezni.

Kako je s cepljenjem oziroma okužbo z virusom med nosečnostjo?

V nosečnosti okužba s sars-cov-2 poteka huje kot pri splošni populaciji, zato nosečnicam, ki so v svojem okolju ali na delovnem mestu izpostavljene nevarnosti okužbe oziroma imajo dodatne dejavnike tveganja za težji potek okužbe, svetujemo, da se cepijo. Kar zadeva sestavine, je cepivo varno tudi v nosečnosti, seveda pa nosečnice in doječe matere niso bile vključene v registracijske raziskave, ker sta ti skupini tudi sicer izvzeti iz raziskav novih zdravil in cepiv.

Kako cepljenje vpliva na notranje organe? Se dolgoročni učinki razlikujejo glede na moč poteka bolezni?

Cepljenje ne vpliva na notranje organe, saj po cepljenju nastanejo protitelesa, ki so v krvi in na sluznici dihala ter s tem preprečujejo vstop virusa v celice. Med okužbo seveda nastanejo številne spremembe na notranjih organih. Primarno so prizadeta pljuča, pogosto pa vidimo, da nastanejo krvni strdki v drobnih žilah v številnih organih.

Obstajajo poročila o smrti zaradi cepljenja?

Po trenutno dostopnih podatkih še ni smrti, ki bi bila neposredna posledica cepljenja proti sars-cov-2.

Se lahko zgodi, da po prejetih obeh odmerkih cepiva proti koronavirusu človek zbolijo za covidom-19?

Seveda obstaja možnost, da zbolimo tudi po cepljenju, saj nobeno cepivo ni stoo odstotno učinkovito, zelo verjetno pa je, da bomo zboleli za veliko blažjo obliko, kot bi, če ne bi bili cepljeni. S pojavom novih podtipov virusa sars-cov-2 obstaja možnost, da trenutna sestava cepiva ne bo nudila dobre zaščite. Zelo verjetno je, da se bodo cepiva spreminjala glede na

spremembe virusa in bo treba vsako leto cepivo prilagajati, tako kot pri gripi.

Cepiva proti koronavirusu niso odobrena za otroke, mlajše od šestnajst let. Kaj to pomeni za nadaljnji potek pandemije?

Pfizer-Biontechovo cepivo je registrirano za starejše od šestnajst let, ostala cepiva za starejše od osemnajst let. Od oktobra potekajo raziskave, ki vključujejo tudi otroke od dvanajstega leta, katerih rezultate še pričakujemo. Za učinkovito obvladovanje epidemije bo seveda treba cepiti tudi otroke.

So majhni otroci prenašalci virusa ali ne?

V prvem valu smo vsi zelo hitro zaprli šole in vrtce, zato se je zdelo, da otroci niso pomemben vir okužb s sars-cov-2. V nadaljevanju epidemije se je pokazalo, da seveda tudi otroci lahko zbolijo, da pogosto zbolijo za zelo blago obliko bolezni in so seveda lahko tudi prenašalci virusa.

Še vedno je sporno, ali naj cepljeni prejmejo potrdilo o cepljenju in tako uživajo ugodnosti. Evropska komisija zagovarja čim bolj natančen dokument o cepljenju, ki je priznan v vseh državah EU. Se strinjate s tem?

Dokler cepiva ni dovolj za vse, ki bi se radi cepili, takšen »cepilni potni list« ni realna možnost. Ko pa bo cepiva dovolj, se mi zdi, da je to dobra odločitev. Tudi če bi radi potovali v nekatere afriške in južnoameriške države, moramo imeti potrdilo o cepljenju proti rumeni mrzlici, sicer nas ne bodo spustili v državo, pa se to nikomur ne zdi sporno.

Ali lahko po cepljenju prenehamo nositi zaščitno masko in ohraniti varno razdaljo?

Trenutna poročila govorijo o tem, da se po cepljenju zmanjša možnost, da virus poseli našo sluznico, zato se zmanjša tudi možnost prenosa. Vendar dokler ne dosežemo dobre precepljenosti, moramo poskrbeti, da ne bo prenosa na tiste, ki se še niso mogli cepiti. Tako da zaščitne maske in varna razdalja veljajo tudi za cepljene.

So kirurške maske enako učinkovite kot maske FFP2? Če so, zakaj so na Bavarskem v Nemčiji in Avstriji obvezne slednje?

Sars-cov-2 se primarno širi v obliki kapljic, v manjšem deležu tudi aerogeno; v teh primerih so seveda maske FFP2 bolj učinkovite od kirurških. Za preprečitev kapljičnih okužb so kirurške maske primerljive z maskami FFP2. Prednost mask FFP2 je predvsem v zaprtih prostorih, kjer se držujemo več ur, zavedati pa se moramo, da so te maske učinkovite samo takrat, ko so res pravilno nameščene. Namestitvev je bistveno težavnejša od namestitve kirurške maske. Zato mask FFP2 za splošno uporabo ne priporočamo, ker se stopnja zaščite ne poveča.

Tuji infektologi svarijo, da je možen ne le tretji, temveč tudi četrti in peti val pandemije. Lahko to s cepljenjem in omejitvami preprečimo?

S cepljenjem lahko prav gotovo vplivamo na potek epidemije. Po trenutni strategiji se trudimo cepiti skupine, pri katerih pričakujemo težji potek bolezni in s tem sprejem v bolnišnice in na oddelke za intenzivno terapijo. Poleg teh cepimo še zdravstvene delavce in delavce v domovih starejših občanov, sledili jim bodo tisti, ki delajo v tako

INTERVJU

imenovani kritični infrastrukturi, ki je pomembna za delovanje države.

Kako delujejo hitri testi na antigen za sars-cov-2?

Hitri antigenski testi delujejo tako, da so na testni trak v ploščici nanese protitelesa, ki se vežejo z antigenom (del virusa). Testno paličico po odvzemu brisa damo v raztopino, ki razgradi virus in omogoči dostop do beljakovin (antigenov). Če so v vzorcu prisotni virusni antigeni, se ti vežejo na protitelesa, ki so nanese na testno ploščico. Ob takšni vezavi nastanejo spremembe v reagentu, kar se kaže kot obarvanje testne črtice.

Kdo lahko opravi hitri test?

Pri nas lahko uradno opravljajo hitre antigenske teste zdravstveni in laboratorijski delavci.

Kaj lahko in česa ne morejo pokazati hitri testi?

Hitri antigenski testi so zelo učinkoviti pri dokazovanju bolezni v prvih petih do sedmih dneh od pojavitve simptomov in znakov, pozneje, ko je virusa manj, so manj občutljivi. Podobno je pri asimptomatskih ljudeh, kjer je virusa manj kot pri simptomatskih.

Nedavni rezultati hitrih testov so med učitelji vzbudili kar nekaj pomislekov. Zakaj?

Po natančni analizi so ugotovili napako pri izdelavi testov, zato so bili ti lažno pozitivni. Pri izvedbi testa je vedno pomembno, da se pri interpretaciji rezultata vprašamo, ali je skladen s pričakovanjem. Če ni, moramo pomisliti, da je nekaj narobe s testom ali z izvedbo testiranja.

Potrditveni test da ali ne, priporočljiv, obvezen?

Glede na to, da so testi namenjeni predvsem za potrjevanje simptomatskih okužb in so manj primerni za asimptomatske ljudi, je vsekakor smiselno, da posameznike, ki so pozitivni na hitrih testih, dodatno testiramo še z molekularnimi testi (PCR).

Kmalu naj bi pošiljali hitre teste tudi na dom. Se vam zdi to smiselno in izvedljivo?

Vzorec za hitri test, s katerim testiramo vzorce iz nosu ali slin, lahko seveda odvezamemo tudi v domačem okolju, nekaj previdnosti pa je treba pri izvedbi testa in interpretaciji. V tujini so hitri testi že nekaj časa prosto dostopni v lekarnah. Čedalje več je tudi poročil o odvzemu vzorcev v domačem okolju in pošiljanju teh v centralni laboratorij, kjer naredijo teste PCR. Moramo pa se zavedati, da pri tem traja kar nekaj časa do prejema izvida preiskave.

Nihče ne ve, kakšna bo velika noč. Se bomo po vašem mnenju takrat že lahko nekoliko bolj sprostili?

Glede na trenutni potek epidemije pri nas, kjer smo se spet ustavili na nekem platoju, me skrbi, da tudi velika noč ne bo sproščena, ampak bodo še vedno nujni številni ukrepi za preprečitev širjenja okužb.

Poglejmo še drugo polovico leta 2021. Kako je po vašem mnenju realno razdeljen svet – en cepljen in en necepljen?

Vse je odvisno od farmacevtskih družb. Koliko cepiva bodo lahko proizvedle. Če bo produkcija dobra, bo lahko večina ljudi cepljenih do konca letošnjega ali vsaj do začetka prihodnjega leta. Trenutno so začeli cepiti v nekaterih afriških državah, je pa tam seveda

logističnih težav še vedno zelo veliko, še vedno na številnih območjih potekajo vojaški spopadi, nekateri voditelji dojemajo cepljenje kot vsiljevanje zahodne ideologije ipd. Manj težav bo v Aziji, kjer so že zdaj z ukrepi (ki so bistveno strožji kot pri nas) zelo omejili širjenje virusa.

Kako trenutno vidite potek epidemije prihodnje leto v svetu in pri nas?

Dokler ne bo mogoče cepiti večine prebivalstva, bo virus lahko krožil med nami. S tem bodo seveda možne vedno nove mutacije, zato je pomembno, da vsak izmed nas naredi tisto, kar lahko, da preprečimo širjenje virusa, zbolevanje, smrti in ne nazadnje tudi pojav novih podtipov virusa. Ko bomo to dosegli po vsem svetu in bomo imeli visok delež cepljenih ljudi v družbi, se bomo lahko postopoma vrnili v način življenja, ki smo ga poznali pred pojavom sars-cov-2.

Kje se vidite v zdravstvu čez petindvajset let?

Čez petindvajset let pa res upam, da bom že uživala v zasluženem pokoju in bom lahko potovala po svetu.

***

Dr. Mateja Logar, hvala vam za odgovore, informacije in nasvete.

PGD ČRNUČE

Gasilci kljub virusu aktivni

Leto se je komaj dobro začelo, črnuški gasilci in gasilke pa smo imeli že enajst intervencij. Januarja smo posredovali trikrat, februarja kar osemkrat. Skupaj smo imeli v prvih dveh mesecih že 60 odstotkov intervencij v primerjavi z enakim obdobjem lani, ko smo jih imeli 19 v celotnem letu.

Največkrat smo posredovali pri požarih v naravi. Dvakrat je gorelo ob železniški progi, na Zasavski cesti in Ježi. Kar trikrat je na pozivnikih pisalo, da gori baraka na območju vrtičkov v spodnjih Črnučah. Dvakrat je res gorela baraka, enkrat nas je namesto te pričakalo goreče vozilo.

Zaradi počene vodovodne cevi smo pomagali črpati vodo iz objektov ob Dunajski cesti. Prebivalcem smo prisrbeli tudi zaloge vode, dokler počena cev ni bila sanirana. Na Poti k sejmišču, kjer je prav tako počila cev, je do našega prihoda Voka opravila večino dela. Poziv

smo namreč prejeli, ko smo se vračali z obsežnejše intervencije na drugem koncu MOL.

Konec januarja smo dobili poziv, da gori vozilo na Cesti 24. junija, a se je ob prihodu na kraj dogodka pokazalo, da v resnici gori zabojnik za smeti. Februarja je pisalo »Požar hiše na Petkovi ulici«, a se je pokazalo, da v resnici gori avtomobilski sedež v mansardi nenaseljene hiše. Lastnik je pred našim prihodom požar pogasil. Večkrat se ob prihodu na kraj intervencije pokaže, da gori nekaj drugega, kot je pisalo na pozivniku. Zato je pomembno, kaj očitvidci, ki prijavijo požar, sporočijo na številko 112. Število gasilcev in vrsta vozil, ki pripeljejo na intervencijo, sta namreč odvisna od vrste požara oziroma nesreče.

Najobsežnejša intervencija je bilo gašenje požara na odpadu na Mazovčevi poti v Zgornjem Kašlju. S poklicnimi

gasilci in gasilci desetih prostovoljnih gasilskih društev Gasilske zveze Ljubljana smo gasili ves dan. Črnuški gasilci smo z vozilom GVC 24/50 prepeljali 50 kubikov vode, saj v bližini požara ni bilo hidrantskega omrežja.

Dvakrat so bili dežurni v Gasilski brigadi Ljubljana, saj je bilo zaradi več hkratnih intervencij na območju MOL število poklicnih gasilcev močno zmanjšano in so potrebovali dodatno moštvo za morebitne intervencije.

Zaradi številnih intervencij v prvih dveh mesecih letošnjega leta ob prihajajočih toplih spomladanskih dneh opozarjamo na nevarnost požarov v naravnem okolju in upoštevanje prepovedi kurjenja v primeru razglašene velike požarne ogroženosti.

Na pomoč!
Mina Dobravc,
 poveljnica PGD Črnuče

MEDNARODNI DAN ŽENA

»ŽENSKA NA VODSTVENIH POLOŽAJIH: ZA ENAKO PRIHODNOST V SVETU COVIDA-19«

Kriza zaradi koronavirusa je zaostрила neenakost med ženskami in moškimi. Zlasti ženske delajo v sistemsko pomembnih in hkrati premalo plačanih poklicih. Med krizo jih še posebej prizadene izguba dohodka. Prevzamejo večino gospodinjstkih in družinskih del ter jim skrajšajo delovni čas, da več žensk ohrani ravnotežje med šolanjem na domu, varstvom otrok in lastnim delom.

Mednarodni dan žena ima korenine v delavskem gibanju konec 19. in začetku 20. stoletja. Kdaj in kje točno se je prvič porodila ideja o političnem »dnevu žena«, ni znano. So pa v številnih državah od konca 19. stoletja ženska in delavska gibanja zagovarjala dan, ko se ženske na nacionalni in svetovni ravni zavzemajo za enakost, višje plače in boljše delovne razmere, pa tudi za volilno pravico in proti diskriminaciji.

Vsako leto ima dan žena poseben moto. Letošnje geslo Združenih narodov ob mednarodnem dnevu žena je »Ženska na vodstvenih položajih: za enako prihodnost v svetu covid-19«. Ž. H.

Vsaka mama je prava mama.

Dana za srečo in na veselje.

Prava in ena sama.

Za vse življenje.

Tone Pavček

VELIKA NOČ

PRAZNIČNA NEDELJA PO PRVI SPOMLADANSKI POLNI LUNI

Od nicejskega koncila leta 325 velika noč vsako leto praznujemo na nedeljo po prvi spomladanski polni luni, torej med 22. marcem in 25. aprilom. Ker pravoslavci niso sledili koledarski reformi pod papežem Gregorjem XIII. leta 1582 (t. i. gregorijanskemu koledarju), na vzhodu in zahodu veliko noč praznujejo ob različnih dnevih. V Katoliški cerkvi jo vedno praznujemo prvo nedeljo po prvi spomladanski polni luni. Letos bo ta 28. marca, torej bo največji krščanski praznik 4. aprila.

Velika noč je eden izmed najstarejših praznikov z najbogatejšimi obredi v Katoliški cerkvi. Pri nas temu prazniku rečejo tudi vuzem. Kristjani na ta dan praznujejo Jezusovo vstajenje od mrtvih; na veliki petek so Jezusa Kristusa križali, tretji dan po tem, na nedeljo, pa je vstal od mrtvih. Velika noč je za kristjane praznik veselja in upanja, saj je Jezus z vstajenjem premagal telesno in duhovno smrt ter vsem prinesel upanje, kristjanom pa upanje na vstajenje po smrti.

Praznik ima korenine v judovstvu pa tudi v starih poganskih navadah, ko so praznovali prihod pomladi. V njem je veliko starodavnih simbolov pa tudi novejših kulturnih pojavov. Jajca kot simbol zavetja in varnosti so si na primer ob praznikih plodnosti izmenjevali že Egipčani, Perzijci, Grki in Rimljani. Pri vseh teh ljudstvih so bila simbol življenja.

Ž. H.

KULTURNI PRAZNIK

KULTURA JE TEMELJ SLOVENSKEGA NARODA, »UP BUDI«!

Letošnji slovenski kulturni praznik, 8. februar, je zaznamoval koronavirus. Besedna zveza *up budi*, vzeta iz Prešernove *Zdravljice*, je bila v naslovu državne proslave, s katero so večer prej v televizijskem posnetku počastili nagrajence.

Predsednik UO Prešernovega sklada Jožef Muhovič je sporočil, da je imela slovesnost vse standardne elemente, ki so se izoblikovali v tradiciji Prešernovih proslav in letos zaznamujejo 60-letnico podeljevanja nagrad: državno himno, govor predsednika UO Prešernovega sklada, *Zdravljico*, predstavitev nagrajencev in podelitev nagrad.

»Moto proslave je Prešernova sintagma *Up budi!*, s katero so prireditelji spomnili na to, da so človeška ustvarjalnost, kultura in umetnost tisto, na kar se lahko naslonimo v času različnih preizkušenj in na kar smo lahko ponosni ob tridesetletnici državnosti,« je zapisal Muhovič.

Slovenski kulturni praznik je bil zaradi epidemije večinoma zaznamovan v digitalnem okolju. Kulturne ustanove so kljub temu pripravile različne programe, predsednik republike Borut Pahor je nagovoril ljudi iz svoje palače, kamor je povabil tudi Prešernove nagrajence.

Tradicionalni recital Prešernove poezije, ki ga je pred njegovim spomenikom na ljubljanskem Prešernovem trgu pripravilo Združenje dramskih umetnikov Slovenije, je izzvenel v neposrednem radijskem prenosu. Več deset dramskih igralcev in igralcev, članov združenja, je pesnikove verze interpretiralo v živo iz studiev Radia Slovenija.

Prešernovi nagradi sta prejela pisatelj Feri Lainšček in arhitekt Marko Mušič, nagrade Prešernovega sklada pa Brane Senegačnik za pesniško zbirko *Pogovori z nikomer*, violinistka Lana Trotošek in gledališki režiser Tomi Janežič za dosežke v zadnjih treh letih, Matjaž Ivanišin za režijo in scenarij igranega celovečernega filma *Oroslan*, slikar Aleksander Črveček za razstavo $1 + 1 = 11$ v Galeriji mesta Ptuj ter arhitekti Blaž Budja, Rok Jereb in Nina Majoranc za projekta *Materinski dom* v Ljubljani in *Poslovna stavba Tem Čatež*.

Žarko Hojnik

PRAZNIK

OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU

Enaindvajsetega aprila ob 17. uri bo v Parku narodnih herojev pred Osnovno šolo narodnega heroja Maksa Pečarja na Črnučah manjša slovesnost ob dnevu upora proti okupatorju. Dogodek bo na prostem, organizatorji bodo upoštevali navodila NIJZ ter odredbo o dovoljenem zbiranju ljudi na javnem kraju.

Dan upora proti okupatorju (včasih dan Osvobodilne fronte ali dan OF) je državni praznik, ki ga praznujemo 27. aprila. Na ta dan leta 1941 je bilo v Ljubljani dogovorjeno, da bo ustanovljena organizacija odpora (člani KPS so jo imenovali Protiimperialistična fronta), ki se je po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 preimenovala v Osvobodilno fronto slovenskega naroda.

Dragica Škrlep za ZB NOB Črnuče

NASILJE V DRUŽINI

Ne čakajmo – nasilje je treba takoj prijaviti!

Nasilje v družini je splošen družbeni problem, pojavlja se ne glede na socialnoekonomski položaj, spol, starost, etnično pripadnost ali druge osebne okoliščine družinskih članov. Leto epidemije je stiske, ki velikokrat vodijo do nasilja, povečalo, zato to obdobje zahteva še več pozornosti države, lokalne skupnosti, javnih institucij in drugih organizacij pa tudi pozornost vsakega posameznika, naj bo to sosed, prijatelj ali družinski član.

TO NI KONFLIKT IN ZANJ NI OPRAVIČILA

Na Centru za socialno delo Ljubljana opažamo, da je delež neprijavljenega nasilja v družini še vedno mnogo višji od uradnih podatkov. Nasilje med družinskimi člani se pogosto dogaja za zaprtimi vrati, zato ga je težje prepoznati in preprečiti. Žrtve velikokrat potrebujejo strokovno podporo in pomoč, da spregovorijo o nasilju. Opažamo tudi, da je nasilje v družini pri nas še vedno stigmatizirano in da je tolerance do nasilja preveč. Za nasilno vedenje je vedno odgovoren povzročitelj nasilja, nasilje ni konflikt in zanj ni opravičila!

Podatki, ki jih imajo centri za socialno delo v zvezi z obravnavo nasilja v družini, kažejo, da je še vedno veliko primerov, ko so žrtve nasilja v družini ženske. Posebej poudarjamo, da so otroci žrtve nasilja tudi, če so le prisotni pri nasilju in tega ne doživljajo neposredno ali če živijo v okolju, v katerem se izvaja nasilje. Otroci kot žrtve nasilja imajo prednost pri obravnavi.

Vsako nasilje je treba prijaviti. Center za socialno delo je osrednja institucija pri obravnavi nasilja v družini. Žrtvi ponudimo spremljevalca, ki jo lahko spremlja na policijo, da lažje pove svojo zgodbo.

GROŽNJE JE VEDNO TREBA VZETI SKRAJNO RESNO

Grožnje povzročitelja in strahove žrtve center vzame skrajno resno. Najnevarnejši čas za žensko je takrat, ko si želi ali zapusti nasilnega partnerja, ker bo uporabil vse načine, da jo bo pridobil nazaj. Povzročitelji navadno to počnejo, dokler jih sistem odločno ne ustavi. Naloga centrov za socialno delo je, da skupaj z žrtvijo naredijo vse, da jo zaščitijo, pri čemer žrtev natančno povprašamo o njenih strahovih in grožnjah, ki jih je izrekel povzročitelj nasilja v družini.

Kadar se žrtev obrne na center za socialno delo zaradi nasilja v družini, ji najprej posredujemo vse informacije in jo seznanimo z organizacijami, na katere se lahko obrne. Policija kot institucija največkrat prva vstopi v družino, se sooči z obravnavo in preiskavo nasilja v družini. Žrtev nasilja lahko

zaščiti tudi tako, da povzročitelju nasilja izreče ukrep prepovedi približevanja.

KAJ LAHKO ŽRTVE PRIČAKUJEJO

- Center za socialno delo se mora na vsak primer nasilja v družini, o katerem je obveščen, odzvati in takoj začeti postopke za zaščito žrtve.

policija (intervencijska številka)	113
nujna medicinska pomoč	112
najbližji center za socialno delo:	▼
CSD Ljubljana, enota Ljubljana Center, Dalmatinova ulica 2, Ljubljana	01 475 08 00
CSD Ljubljana, enota Ljubljana Šiška, Celovška cesta 150, Ljubljana	01 583 98 00
CSD Ljubljana, enota Bežigrad, Einspielerjeva ulica 6, Ljubljana	01 300 18 00
CSD Ljubljana, enota Vič-Rudnik, Tržaška cesta 40, Ljubljana	01 200 21 40
CSD Ljubljana, enota Moste-Polje, Zaloška cesta 69, Ljubljana	01 587 34 00
CSD Ljubljana, enota Grosuplje, Adamičeva cesta 51, Grosuplje	01 781 80 50
CSD Ljubljana, enota Logatec, Tržaška cesta 50 A, Logatec	01 759 06 70
CSD Ljubljana, enota Vrhnika, Ljubljanska cesta 16, Vrhnika	01 750 62 70
CSD Ljubljana koordinatorka za preprečevanje nasilja	031 390 265
Društvo SOS telefon	080 11 55
Društvo za nenasilno komunikacijo	01 434 48 22
Združenje proti spolnemu zlorabljanju	01 431 33 41
Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja (Društvo ženska svetovalnica)	031 233 211
psihosocialna pomoč ženskam žrtvam nasilja	
krizni telefon ob koncih tedna	01 25 11 602
	051 33 88 11

- Če je zdravje in življenje žrtve neposredno ogroženo, začete aktivnosti uskladi s policijo in ukrepa za zaščito žrtve: pomoč pri odhodu v krizni center za žrtve nasilja, odhodu v krizni center za mlade, varno hišo ali drugo varno lokacijo oziroma napatitev v zdravstveno oskrbo.
- Z žrtvijo razišče situacijo in opredeli problem nasilja, oceni njeno psihofizično stanje in socialno podporno mrežo, izdela oceno ogroženosti, pripravi varnostni načrt za zagotovitev trenutne varnosti.
- V nadaljevanju center za socialno delo žrtev spremlja, izdela dolgoročni načrt pomoči za varnost žrtve, vključi druge pomembne institucije za zaščito žrtev, po potrebi skliče multidisciplinarni tim.

Velikokrat se zgodi, da žrtve nimajo dovolj moči, da bi poiskale pomoč. V okolici lahko naletijo na nerazumevanje ali jim celo ne verjamejo, prisoten je sram in strah, nekateri jih lahko celo obojajo. Žrtev moramo opogumiti in spodbuditi k iskanju pomoči ali zanje sami poiščemo pomoč.

SKRITO NASILJE V ČASU EPIDEMIJE

V času epidemije na Centru za socialno delo Ljubljana nismo zaznali več primerov nasilja v družini, a to ne pomeni, da je tega nasilja manj. V tem času so bili družinski člani večinoma doma. Žrtev je težje klicala ali poiskala pomoč, ker je bil povzročitelj nasilja prisoten. Nastala je negotovost, povečal se

je strah, finančna stiska, zaradi česar so se žrtve težje odločile za odhod od doma. Žrtve nasilja v družini so bile še bolj izolirane od sorodnikov in prijateljev.

Na Centru za socialno delo Ljubljana, pod katerega spada osem enot, smo lani našeli 680 informacij oziroma prijav nasilja v družini, od tega je policija v 125 primerih izrekla prepoved približevanja povzročitelju nasilja. Izvedenih je bilo 43 namestitvev v varno okolje.

Kdor doživlja nasilje, pokaže znak človeku na drugi strani tako, da pokaže odprto dlan, nato palec premakne na dlan in ga pokrije z drugimi prsti. To lahko opravi brez besed in na skrivaj, ne da bi povzročitelj, če je v bližini, to opazil. Z množično uporabo spletnih orodij in videoklicev je znak za pomoč vedno bolj prepoznaven, tudi pri nas. Delite ga tudi vi!
CSD Ljubljana

POLICIJSKO POROČILO

Varnost in postopki med pandemijo na Črnučah

Policistke in policisti bežigrajske policijske postaje so od začetka letošnjega leta do konca februarja na območju črnuške četrtne skupnosti obravnavali različne kršitve in kazniva dejanja.

S področja kriminalitete so v tem času obravnavali različna kazniva dejanja, ki so bila lahko storjena zunaj tega obdobja:

- eno kršitev nedotakljivosti stanovanja (141. člen KZ),
- dva primera nasilja v družini (191. člen KZ),
- sedem tatvin (204. člen KZ),
- štiri velike tatvine (205. člen KZ),
- eno goljufijo (211. člen KZ),
- en primer prikrivanja (217. člen KZ),
- dva primera poškodovanja tuje stvari (220. člen KZ),
- en primer zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti (240. člen KZ),
- en primer uporabe ponarejene bančne, kreditne ali druge kartice (247. člen KZ).

PODROČJE PROMETA

Obravnavali so 103 kršitve cestnoprometnih predpisov. Kršiteljem so napisali 86 plačilnih nalogov, izrekli enajst opozoril, izdali eno odločbo o hitrem postopku in okrajnemu sodišču v Ljubljani na oddelek za prekrške posredovali pet obdolžilnih predlogov. Obravnavali so tudi tri prometne nesreče, v katerih je nastala zgolj gmotna škoda. Ena se je zgodila zaradi nepravilnega premika z vozilom, druga zaradi nepravilne strani in smeri vožnje, tretja zaradi neustrezne varnostne razdalje.

JAVNI RED IN MIR

S področja javnega reda in miru so obravnavali štiri kršitve, kršiteljem so napisali plačilne naloge. Enemu kršitelju je bila izrečena prepoved približevanja po zakonu o nalogah in pooblastilih policije. Prav tako so zasegli eno prepovedano drogo, zoper kršitelja pa uvedli postopek o prekršku.

Aleksandra Golec,
predstavnica za odnose z javnostmi,
samostojna policijska inšpektorica

GOZDNE IN ZELENE POVRŠINE

Ljubljana, svetovno mesto dreves

V okviru programa *Tree Cities of the World* so Ljubljano tudi leta 2020 prepoznali kot »svetovno mesto dreves«. Priznanje podelujeta Fundacija Arbor Day in Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) ter tako spodbujata mesta, ki skrbijo za drevesa.

Lani je Ljubljana prejela priznanje za leto 2019, po mnenju podeljevalcev naziva pa se je znova izkazala in postala eno od 120 mest iz 63 držav s tem nazivom. »Predanost Ljubljane učinkovitemu mestnemu upravljanju gozdov pomembno prispeva k zagotavljanju boljše prihodnosti prebivalcem,« so ob podelitvi priznanja zapisali organizatorji, na ljubljanski mestni občini pa so prepričani, da so s priznanjem še »utrdili položaj zelene prestolnice v tej pomembni svetovni mreži, kjer so z dobrimi praksami in ukrepi, s katerimi skrbijo za mestno drevje in gozdove, vzor marsikateremu drugemu mestu«.

V okviru projekta *Upravljanje in raba urbanih gozdov kot naravne dediščine v podonavskih mestih (Management and Utilization of Urban Forests as Natural Heritage in Danube Cities)*, ki se je začel 1. junija 2018, bodo do 30. septembra 2021 nadgradili dosedanje dosežke in prizadevanja za ohranitev mestnih »zelenih pljuč« ter biotske raznovrstnosti. Projekt vodijo na Mestni občini Ljubljana, edini slovenski partner je Zavod za gozdove Slovenije.

Svetniške pobude v okviru ČS Črnuče, ki se dotikajo problematike gozdnih in drugih zelenih površin, so pomembne, saj so gozdne in druge zelene površine v večinski lasti zasebnikov, kar pomeni, da zaradi neustrezne urbanistične zasnove te prodajajo za gradnjo gospodarskih objektov, kar seveda ne vključuje zelenih površin v javno dobro prebivalstva. Krajanje Črnuč pa tudi drugi obiskovalci na sprehodu v Sračjo dolino, ki vodi do Rašice, precej obiskanega ljubljanskega hriba, opazajo težave s parkiranjem in neupoštevanje pravil, kot so nedovoljeni posegi na zemljiščih, smetenje gozda, nepobiranje pasjih iztrebkov, prosto tekanje psov po zasebnih kmetijskih površinah itd.

FOTO PETJA PIRNAT

Odgovorni na Zavodu za gozdove Slovenije se strinjajo, da je območje Sračje doline močno obremenjeno z obiskovalci, kar je razumljivo, saj je v neposrednem zaledju Črnuč in Ljubljane. Po besedah univerzitetne diplomirane inženirke gozdarstva in gozdarke svetovalke I. Marijane Tavčar opazajo, da so pritiski na te gozdove veliki tako s strani pohodnikov, kolesarjev, štirikolesnikov in drugih kot s potrebo po parkiranju obiskovalcev, zato podpirajo poziv sveta ČS Črnuče po ureditvi razmer. Hkrati po njenem mnenju vzpostavitev krajinskega parka ne bi rešila te problematike. Sračja dolina je zavarovano območje »7693 Sračja dolina: dolina zgornjega toka Črnušnjice s habitati redkih in ogroženih vrst in ostanki nižinskega gozda v Črnučah pri Ljubljani«. Je tudi del območja Natura 2000 – »SI3000275 Rašica (SCI)« – in EPO – »34300 Rašica, Dobeno, Gobavica«.

Območje žal ni zajeto v območja gozdov s posebnim namenom (GPN). Z odlokom o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 60/10, 64/10) je MOL za GPN razglasila 1444 hektarov gozdov, s spremembo odloka, objavlje-

no v uradnem listu (Ur. l. RS, št. 48/15), pa se je obseg gozdov zmanjšal na 1153 hektarov. Če bi bilo območje zajeto v GPN, bi to zelo pripomoglo k rešitvi problema. V tem okviru bi ga upravljali tako, kot to izvajajo na Golovcu in kot se bo letos začelo na Šmarni gori (v okviru projekta *URBforDAN*).

Pri projektu sodeluje dvanajst projektnih partnerjev in pet pridruženih projektnih partnerjev. Poleg Mestne občine Ljubljana so vključena še mesta Dunaj, Budimpešta, Zagreb, Beograd, Cluj-Napoca in Ivano-Frankivsk. Partnerstvo dopolnjujejo Zavod za gozdove Slovenije, Fökert, neprofitna organizacija, ki upravlja gozdove in parke v Budimpešti, podjetji Hrvatske šume in JP Srbijašume ter Metropolitanska organizacija Cluj-Napoca. Praga in tamkajšnja fakulteta za gozdarstvo Univerze za življenjske znanosti, Podgorica in Sarajevo ter organizacija FAO so v projekt vključeni kot pridruženi partnerji.

Skupna vrednost projekta je 3.105.667 evrov, sofinanciranje iz sredstev EU znaša 2.639.817 evrov; vrednost projekta v MOL je 690.522 evrov, od tega nam je EU namenila 586.944 evrov. Ž. H.

VETO VELETRGOVINA

Upihnili smo dvajset svečk

V jubilejnem letu bi se radi približali tudi črnuški lokalni skupnosti in potencialnim končnim uporabnikom. Ideja o nastanku podjetja Veto Veletrgovina se je porodila na prelomu tisočletja, ko so tesni poslovni sodelavci z idejnim vodjem, gospodom Jernejem Gortnarjem, direktorjem Eltrona iz Kranja, razmišljali o vzpostavitvi močne veleprodajne enote s sedežem v Ljubljani.

Črnuče so bile lokacijsko najustrežnejše, saj sta razvijajoča se poslovna cona ob Brnčičevi ter hitra dostopnost nudili vse prednosti, ki jih potrebuje trgovinski center z lastnim skladiščem. Novonastalo podjetje je odkupilo izpraznjene prostore Messerja na Brnčičevi 25 ter februarja 2001 začelo dejavnost veleprodaje programov ogrevanja in oskrbe trgovin po Sloveniji. Čedalje večja prepoznavnost je odpirala vrata širitvi dejavnosti v maloprodajo z bogato ponudbo materiala za ogrevanje, vodovod in opremo kopalnic. Trgovina se je odprla spomladi 2004.

Izbira prodajnih programov nenehno raste. O kakovosti ponudbe so se prepričali številni obrtniki in serviserji, ki vsak dan obiščejo trgovino ter so zveste stranke. Najzvestejši kupci so ravno do-

mačini ter podjetja iz bližnje okolice. Ko jih vprašamo, zakaj se vračajo v Črnuče, radi rečejo, da tukaj dobijo vse.

Hišna ekipa tehnično-prodajnih svetovalcev nudi celovito profesionalno podporo in strokovno pomoč vsem kupcem, ki jih zanimajo vprašanja s področja ogrevanja, vodovoda, hlajenja ali prezračevanja.

Veto z Brnčičeve se je povezal s partnerskimi trgovinami po Sloveniji ter združil z devetimi maloprodajnimi trgo-

vinami od Kopra do Beltincev. Trgovine so združene pod blagovno znamko Veto Group, ki je nastala v Črnučah. Danes v podjetju veje mladostna energija, polna vizij za prihodnji razvoj podjetja, ki jo vodi direktor Jure Gortnar. Vodenje podjetja je prevzel po prehitrem slovesu očeta Jerneja. V podjetju Veto so veseli, da lahko uresničujejo njegove vizionarske ideje in da so del lokalne skupnosti, ki ceni kakovost. In to že dvajset let. **Katja Podbevšek**

NA KRATKO

ODSTRANITEV ČRNUŠKIH VRTIČKOV DO POLETJA

Čeprav na občini napovedane odstranitve vrtnarjev v spodnjih Črnučah še niso uresničili, od namere niso odstopili. Rok za odstranitev je podaljšán do 30. maja. Na mestnem inšpektoratu menijo, da so se vrtnarji gotovo zavedali, da je njihovo početje nezakonito. Lani so inšpektorji vročili zapisnik 30 posameznikom, ki so bili ob njihovem obisku na vrtnarjih.

V začetku lanske jeseni je vrtnarje, ki vrtnarijo na gredicah na levem bregu Save, vznemirila novica, da namerava ljubljanska mestna občina na območju med Ulico Koroškega bataljona in Štajersko cesto odstraniti okoli tristo nezakonitih vrtnarjev oziroma objektov ob vrtnarjih. Na občinskem inšpektoratu so pojasnili, da se pri določitvi novega roka niso ozirali na vrtnarjsko sezono, ampak so upoštevali predvsem omejitve gibanja in nekatere druge ukrepe za preprečitev širjenja koronavirusa.

Poteka nadaljnjih aktivnosti na tem območju ni mogoče napovedati, saj ni znano, koliko časa bodo trajale trenutne razmere, so pojasnili na občinskem inšpektoratu. Čeprav so na občini napovedali odstranitev vrtnarjev, so hkrati obljubili ureditev novih vrtnarjskih območij. Z enotno ureditvijo teh območij bi lahko v Črnučah dobilo prostor za vrtnarjenje približno tisoč vrtnarjev. Na magistratu iščejo vlagatelja, ki bi najel 6000 kvadratnih metrov veliko območje pri črnuškem mostu na levem bregu Save. Ž. H

VEČKULTURNOST

Župan Zoran Janković častni meščan Sarajeva

Županu so naziv častnega meščana Sarajeva podelili na predlog tamkajšnjega župana Abdulaha Skake. Čeprav župan ni bil v Sarajevu, so ga od tam obvestili, da je postal njihov častni meščan.

Zoran Janković se je zahvalil za ta naziv. Dejal je, da je velikokrat ne samo rekel, ampak tudi pokazal, da ima zelo rad Sarajevo in da ga ima za svoje mesto ter upa, da enako čutijo tudi Sarajevčani. Njegova ljubezen do Sarajeva se je rodila 1. decembra 2000, ko so tam odprli prvi Mercatorjev center v BiH. Na odprtju so nastopili Vlado Kreslin, Kemal Monteno, leta 2018 preminuli Oliver Dragojević in letos preminuli Đorđe Balašević.

V Ljubljani smo pod Jankovičevim vodstvom zagotovili pogoje za gradnjo Islamskega versko-kulturnega centra. Župan je poudaril, da je za gradnjo džamije v Ljubljani najbolj zaslužen mufti dr. Nedžad Grabus, ki je po njegovem mnenju najboljši mufti, bil bi tudi odličen reis, in mu je z veseljem pomagal. Dodal je, da je Ljubljana z gradnjo Islamskega versko-kulturnega centra znova pokazala strpnost in večkulturnost.

Povezanost Sarajeva z Ljubljano traja od leta 2002, ko je bil podpisan protokol o sodelovanju med glavnima mestoma Slovenije in BiH. V Ljubljani je po Sarajevu poimenovana tudi ulica.

Sanja Huskić Hočevár, odsek za odnose z javnostmi

NOVA STANOVANJSKA SOSESKA

LAGOM ČRNUŠKI BAJER

Lagom je švedska skrivnost dobrega življenja. Njegovo temeljno načelo je ravnovesje, ki je osnova za doseganje ravno pravnega bivanjskega sloga. V stanovanjski soseski Lagom Črnuški bajer bo deset stanovanjskih objektov z 250 stanovanji, od katerih bodo v enem objektu oskrbovana stanovanja. V soseski je tudi dom starejših občanov.

Umeščena bo med Cesto Ceneta Štuparja in Rašiški hrib. Stanovalci bodo imeli na tej lokaciji veliko prednosti pred drugimi ljubljanskimi soseskami. Blizu je veliko zelenih površin, soseska se na južnem delu zapira z urejenim bajerjem s sprehajalnimi potmi za sprostitev po napornem dnevu ter rekreacijo stanovalcev in okoličanov.

Postavitev stanovanjskih objektov je predvidena v štirih vrstah od Ceste Ceneta Štuparja proti gozdnim površinam. Od urejenega bajerja, ki leži na južni strani stanovanjske soseske, se teren dviga, temu bodo prilagojene tudi vrste posameznih objektov.

Do središča mesta bodo stanovalci lahko hitro prišli s kolesom, avtomobilom ali mestnim avtobusom. V neposredni bližini so tudi trgovina, pošta, banka, zdravstveni dom in postaja mestnega potniškega prometa. Hitro dostopna sta tudi nakupovalno središče BTC in športni kompleks Stožice.

Stanovanjski del soseske Lagom Črnuški bajer bo zgrajen v dveh fazah. Objekti bodo imeli do štiri nadstropja in dve kletni etaži, v katerih bo dovolj parkirnih mest za potrebe stanovalcev. Udobno bivanje v tej stanovanjski soseski bodo omogočale funkcionalne stanovanjske enote in obstoječa infrastruktura v okolici. V soseski bo poskrbljeno za vse generacije in bo družinam prijazna.

Špela Brataševic

NA KRATKO

NAGRADA JABOLKO KAKOVOSTI 2020 OŠ DRAGOMELJ

Z veseljem vam sporočamo, da je komisija za podeljevanje nacionalnih nagrad jabolko kakovosti (Cmepius) Osnovni šoli Dragomelj podelila jabolko kakovosti za leto 2020. Cmepius te nagrade tradicionalno podeljuje decembra. Priznanja že 15 let podeljuje nosilec projektov v okviru programa *Erasmus+*, ki izstopajo po kakovostni zasnovi in izvedbi.

V obrazložitvi nagrade je zapisano, da je Osnovni šoli Dragomelj uspelo znanje in izkušnje, ki jih je devet učiteljev pridobilo v tujini v okviru projekta *Ne štejemo let učenja, ampak koliko naučenega imamo v letih*, odlično prenesti v prakso. Učitelji so nadgrajevali svoje kompetence z novimi učnimi metodami in praksami za delo z učenci s posebnimi potrebami ter se seznanjali z inovativnimi načini uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij za izvajanje bolj kakovostne in dostopne strokovne pomoči tem učencem. Pridobljeno so v skladu z učno problematiko in potrebami šole uspešno integrirali v letne delovne načrte in prakso tako na razredni kot predmetni stopnji. Projekt, ki je bil prva mednarodna izkušnja šole, jim je omogočil več idej pri oblikovanju individualnih programov za določene učence. V času projekta so za mreženje, pripravo projektnega gradiva in diseminacijo uspešno uporabljali tudi portal eTwinning, ki jim še vedno služi kot odlično orodje za ohranjanje stikov s kolegi iz tujine ter nabor idej uspešnega vključevanja medkulturnih dimenzij in dobrih praks.

Iskrene čestitke vsem sodelujočim učiteljem, zlasti koordinatoricama Arneli Jahić in Barbari Rogelj.

Peter Jerina, ravnatelj OŠ Dragomelj

NAJBOLJŠI MLADI EVROPSKI NOGOMETAŠI V LJUBLJANI

V Ljubljani bomo letos gostili evropsko prvenstvo v nogometu do 21 let. V Stožicah bodo potekali nekateri boji uvodnega dela, četrtfinalna tekma in veliki finale. Na stadionu Stožice bosta potekali dve tekmi uvodnega dela prvenstva: 28. marca se bosta pomerili reprezentanci Portugalske in Anglije (ob 21. uri), 31. marca pa Švice in Portugalske (ob 18. uri). Stožice bodo gostile tudi sklepne dvoboje. Četrtfinalna tekma bo 31. maja, finale pa 6. junija. V vseh četrtinih skupnostih MOL bodo ob tem dogodku maja in v začetku junija potekale aktivnosti po načinu štafetne predaje nogometne žoge iz ene v drugo četrtno skupnost. Četrtna skupnost Črnuče naj bi 5. maja, če bodo dovoljevale epidemične razmere, pripravila program v okviru tega dogodka.

Mlada slovenska nogometna reprezentanca je edina na prvenstvu, ki bo to tekmovanje okusila prvič. Toda strokovno vodstvo reprezentance s selektorjem Milenkem Ačimovičem na čelu ne skriva ambicij po napredovanju v sklepne boje. Ačimovič je legenda slovenske nogometne reprezentance. Spomnimo se ga zlasti s tekme proti Ukrajini v dodatnih kvalifikacijah za evropsko prvenstvo, ki je novembra 1999 potekala na Bežigradskem stadionu. Na njej je z zadetkom s sredine igrišča poskrbel za enega od najbolj imenitnih trenutkov v zgodovini slovenskega nogometa. Njegova trenerska filozofija je gledljiv in napadalen nogomet, tudi za ceno kakšne nepotrebne napake. Letošnje evropsko prvenstvo bosta skupaj gostili Slovenija in Madžarska. Tekme bodo še v Celju, Mariboru in Kopru. Ž. H.

JUBILEJ

RUDI VAVPOTIČ, DEVETDESETLETNIK

Rudi Vavpotič je predsednik ZZB za vrednote NOB Črnuče od leta 2001. Pod njegovim vodstvom se je naše združenje razcvetelo, saj smo v normalnih časih, tj. pred epidemijo covid-19, vsako leto organizirali in se množično udeležili 16 spominskih dogodkov, 12 dogodkov pa se je udeležila delegacija članov in zastavonoša. Ob tako visokem jubileju našega predsednika v združenju menimo, da je prav, da njegovo življenje in delo podrobneje predstavimo širši javnosti.

Rudi Vavpotič se je rodil na Črnučah 16. aprila 1931 v delavsko-kmečki družini s petimi otroki. Njegov oče Anton se je vključil v delavsko gibanje že leta 1938. V njihovi hiši na Črnučah je delovala partizanska tiskarna za kamniško okrožje. Ko je Rudi dopolnil dvanajst let, je velikokrat po skritih poteh in tudi čez Savo prenašal partizansko pošto. V SKOJ so ga sprejeli leta 1943. Bil je tudi komisar v mengeškem rajonu, kasneje pa komisar IV. operative cone v Novi Štifti pri Gornjem Gradu.

Njegovo strokovno izobraževanje se je začelo po osvoboditvi: kot elektromehanic se je po veliki maturi vpisal na elektro-strojno fakulteto in postal elektroinženir leta 1959. Med študijem je bil tudi predsednik Zveze študentov elektrotehnične fakultete. V počitniškem času se je vsako leto (petkrat) pridružil tudi mladinskim delovnim brigadam.

Prvo delovno mesto po diplomi je dobil na Črnučah v tovarni transformatorjev Jambor (kasneje del sarajevskega Energoinvesta). Po petih letih pomembnih političnih funkcij se je vrnil v gospodarstvo, v kranjsko Iskro, in ostal do leta 1966, ko so končali gradnjo kompleksa v Stegnah.

Od leta 1966 do 1977 je bil generalni direktor tovarne Elma na Črnučah, 1978. leta je prevzel sozd elektroindustrije Slovenije, ki je dajal kruh 8000 zaposlenim. V tistem času je bil tudi poslanec republiške skupščine, skupaj kar dva mandata.

Na Črnučah, kjer so njegove korenine in kjer si je zgradil dom, je bil leta 1994 izvoljen za podpredsednika združenja borcev, leta 2001 pa je postal predsednik naše organizacije. V času predsedovanja je ohranil z udarniškim delom zgrajen Dom borcev Črnuče v lasti Zveze borcev za vrednote NOB Črnuče, kar je pri nas zelo redko.

Našemu Rudiju ob jubileju želimo še veliko zdravih in veselih let.

Marija Milena Lešnjak

NOVO V ČRNUČAH

Mestna občina Ljubljana je lani temeljito prenovila Črnuški bajer. S projektom, vrednim 351.000 evrov, so polepšali okolico s postavitvijo lesene brvi čez zgornji bajer, ki omogoča krožno sprehajanje okoli obeh bajerjev, ter lesene ploščadi in obvodne poti na spodnjem bajerju, ki omogoča stik z vodo in izvajanje monitoringa ekološkega ravnovesja. FOTO ŽARKO HOJNIK

Delavci KPL so 25. februarja obnovili igrala na dveh otroških igriščih v spodnjih Črnučah ob intervencijski poti na Ulici Koroškega bataljona. FOTO ŽARKO HOJNIK

ZASTAVA IN PROSTI DNEVI

DRŽAVNI PRAZNIKI IN DELA PROSTI DNEVI

Prazniki v Republiki Sloveniji so dela prosti dnevi, izjeme so dan Primoža Trubarja, združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, vrnitev Primorske k matični domovini, dan suverenosti in dan Rudolfa Maistra.

DRŽAVNI PRAZNIKI

- 1. in 2. januar: novo leto
- 8. februar: Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
- 27. april: dan upora proti okupatorju
- 1. in 2. maj: praznik dela
- 8. junij: dan Primoža Trubarja*
- 25. junij: dan državnosti
- 17. avgust: združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom*
- 15. september: vrnitev Primorske k matični domovini*
- 23. september: dan slovenskega športa*
- 25. oktober: dan suverenosti*
- 1. november: dan spomina na mrtve
- 23. november: dan Rudolfa Maistra*
- 26. december: dan samostojnosti in enotnosti

* *Ni dela prost dan.*

DRUGI DELA PROSTI DNEVI

- velikonočna nedelja, velikonočni ponedeljek
- binkoštna nedelja: binkošti
- 15. avgust: Marijino vnebovzetje
- 31. oktober: dan reformacije
- 25. december: božič

IZOBEŠANJE SLOVENSKE ZASTAVE OB PRAZNIKI

Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi določa, da se slovenska zastava izobeša:

- 8. februarja, na Prešernov dan, slovenski kulturni praznik,
- 27. aprila, na dan upora proti okupatorju,
- 1. in 2. maja, na praznik dela,
- 25. junija, na dan državnosti, ter
- 26. decembra, na dan samostojnosti.

Zastava se izobesi na poslopih, v katerih so uradni prostori državnih organov in organov lokalnih skupnosti, lahko pa tudi na drugih javnih objektih, stanovanjskih hišah ter na drugih primernih krajih. Zastava je izobešena ves čas praznikov. Poleg slovenske zastave je lahko na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, izobešena tudi slovenska narodna zastava.

Po letu 1994, ko je bil sprejet zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi, so bili za praznike razglašeni še:

- 8. junij: dan Primoža Trubarja,
- 17. avgust: združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom,
- 15. september: vrnitev Primorske k matični domovini,
- 23. september: dan slovenskega športa,
- 25. oktober: dan suverenosti,
- 23. november: dan Rudolfa Maistra.

Pravila izobešanja slovenske zastave ob teh praznikih prav tako smiselno postavljajo določbe zakona o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi, kar pomeni, da se zastava lahko izobesi.

Ž. H.

VOKA SNAGA

NAVODILA ZA RAVNANJE S KOSOVNIMI ODPADKI

Kako naročiti odvoz kosovnih odpadkov?

Odvoz kosovnih odpadkov je enkrat na leto brezplačen. Uporabniki v Ljubljani ga lahko naročite, ko ga potrebujete, uporabniki v primestnih občinah pa si izberete datum znotraj razpisanega termina (med 15. aprilom in 31. majem ter med 1. oktobrom in 30. novembrom 2021).

V obeh primerih je treba odvoz naročiti prek posebne naročilnice. Ko bomo prejeli naročilnico, vas bomo poklicali in skupaj se bomo dogovorili za datum odvoza. Na dan, dogovorjen za odvoz kosovnih odpadkov, jih pripravite na prevzemna mesta za komunalne odpadke. Ob prevzemu kosovnih odpadkov mora biti njihov lastnik obvezno dosegljiv po telefonu, lahko je tudi fizično navzoč.

Če ste možnost brezplačnega odvoza že izkoristili, lahko kosovne odpadke odpeljete v zbirni center ali se z nami dogovorite za prevzem in odvoz, kar je treba plačati po ceniku.

Kako pripraviti kosovne odpadke?

Kosovne odpadke zložite poleg zabojnikov in jih razvrstite po vrsti odpadkov (kovine, les itd.). Odpadkov, ki niso kosovni, ne bomo odpeljali in bomo o tem obvestili pristojne inšpekcijske službe. Kosovne odpadke pripravite po 20. uri pred dnevom odvoza oziroma do 6. ure na dan odvoza.

Med kosovne odpadke spadajo kopalniška oprema, leseno pohištvo, oblazinjeno pohištvo, športni rekviziti (smuči, jadralne deske, kolesa ipd.), orodje, oprema, igrače (sodi, samokolnice, otroški vozički), vrtna oprema iz plastike in lesa (mize, stoli, senčniki ipd.), vzmetnice in preproge, svetila in senčila, veliki gospodinjski aparati (gospodinjska bela tehnika – hladilniki, pralni in pomivalni stroj, štedilniki ipd.).

Med kosovne odpadke ne smemo odlagati preostanka (gospodinjskih) odpadkov, stavbnega pohištva (okna, vrata itd.), gradbenih odpadkov, zemlje, listja in vej, nevarnih odpadkov, avtomobilskih gum in stekla.

kosovni@vokasnaga.si

RAZVEDRILLO

ŠALE

INVENTURA

Znanca, kirurga, se srečata na pokopališču.

»Živjo, kolega, imate tudi vi inventuro?«

ORGAZEM

»Žena, zakaj mi ne poveš, kdaj doživiš orgazem?«

»Ker te takrat nikoli ni doma!«

KADILEC

Ko se je Miha vrnil iz šole, je njegova mama izpraznila njegovo šolsko torbo in presenečena obstala:

»Od kdaj pa kadiš?«

»Od prvega seksa.«

»Kaj, tudi seksual si že? Kdaj?«

»Ne spomnim se dobro, sem bil preveč pijan!«

NEDOLŽNI

Uradnik se čudi: »Ne vem, zakaj imajo ljudje toliko proti nam. Saj nismo ničesar naredili!«

POZNA SEBE

Jure se z novim dekletom spreha po parku in reče:

»Se me nič ne bojiš, ko sva prvič sama skupaj?«

»Česa naj bi se bala?«

»Na primer, da bi te posilil.«

»Ah, to pa ne, se dovolj dobro poznam, da vem, da me ne bi ...«

VISOKA STAROST

Upokojenca sedita v parku in se pogovarjata:

»Kako kaj tvoja žena?«

»Kar dobro. Pred dnevi je imela rojstni dan.«

»Koliko let pa ima?«

»O tem raje ne bi, lahko pa povem, da so bile svečke dražje od torte.«

NASVET

Advokat daje navodila klientu tik pred obravnavo:

»Nekaj si morate dobro zapomniti.«

»Poslušam.«

»Ko boste pred sodnikom, na vsako vprašanje odgovarjajte na dolgo in široko.«

»Zakaj pa?«

»Dlje ko boste odgovarjali, dlje boste na svobodi.«

LOČITEV

Danica potoži prijateljci:

»Moj mož je nečloveški. Že dvajset let sem nesrečna z njim.«

»Ja, zakaj se pa ne ločiš?«

»Ločim? Naj ga po vsem tem še osrečim?«

MUČIL SE JE

Iz pivovarne pride delavec pred neko hišo in pozvoni. Vrata se odprejo in na prag stopi ženska, ki vpraša, kaj je narobe.

»V pivovarni se je zgodila nesreča. Žal vam moram povedati, da je vaš mož umrl.«

»Kaj se mu je pa zgodilo?«

»Padel je v cisterno s pivom in utonil.«

»Je vsaj hitro umrl ali se je dolgo mučil?«

»Žal moram reči, da se je kar dolgo mučil. Trikrat je šel ven odtočit, preden je bilo vsega konec.«

OPOZORILO

Pred šolo je bil na cesti napis z opozorilom:

»Pazite, da ne povozite otrok!«

Z otroško pisavo je bilo pod napisom pripisano:

»Počakajte raje na učitelje!«

ZADNJA PROŠNJA

Na oddelku za intenzivno terapijo umirajoči za rakom in človek s pozitivnim testom na koronavirus pokliče zdravnika in mu zastoka: »Doktor, prosim, na mojem mrliškem listu napišite vzrok koronavirus. Sorodnikom ni treba vedeti, da sem imel slaba jetra.« Zdravnik ga pomiri: »Ne skrbite, dobri mož, tukaj vsi umrejo zaradi koronavirusa.«

OPOROKA

Po smrti milijonarja odvetnik bere oporoko:

Ženi zapuščam hišo, sinovoma posestva, avtomobile, zlato in delnice, ljubici pa

pet milijonov dolarjev. Na koncu sem se spomnil tudi na svaka, ki je vedno govoril, da je bolje biti zdrav kot bogat.

Njemu zapuščam modro trenirko in teniske.

PRODAJA

»Že dve leti sem svobodni umetnik – slikar.«

»In? Si že kaj prodal?«

»Sem! Najprej avto, potem še stanovanje.«

VTIKANJE

Prijateljci se pogovarjata:

»Moj mož misli, da povesod vtikam svoj nos.«

»Kako pa to veš?«

»Prebrala sem v njegovem dnevniku.«

DEMOKRACIJA

Učitelj sprašuje v šoli, kaj je demokracija. Alen dvigne roko.

»No, Alen, povej.«

»Demokracija je takrat, ko imata dva bedaka več pravic kot en pameten.«

MED VIRUSI

V supermarketu se srečata koronavirusa.

Eden od njiju žari od veselja: »Končno smo slavni, bolj znani kot drugi virusi gripe, kajne?« Drugi žalostno odvrne:

»Da, žal pa se zdaj komaj lahko srečamo.«

KAJ JE IRONIJA?

Ko od ljubice dobiš koronavirus, v karanteni pa si z ženo.

CEPLJENJE

»Proti čemu bi se radi cepili,« vpraša pacienta domači zdravnik. »Ali želite cepivo, ki vas bo ščitilo pred kašljem, ali cepivo, ki vas bo varovalo pred smrtjo?«

Prispeval Darko Rozinec, svetnik in član uredništva

SUDOKU

	7					3	
5			7		6		4
		4		9		7	
	3		1		4		7
4							1
	8		6		7		4
		8		6		3	
7			4		3		5
	9						1

9	1	7	8	2	5	6	4
5	8	6	1	7	2	9	3
2	3	4	5	9	6	8	7
4	7	5	2	3	9	1	8
1	9	2	6	8	4	5	7
6	2	8	7	5	1	9	3
8	5	2	3	6	4	7	1
7	6	1	9	8	2	5	3
2	4	9	1	7	5	6	8

4			6		9		2
		5		4		3	
2			5		3		1
1	9						7
		3				9	
5	2						1
3			9		5		7
		9		3		1	
8			4		1		9

6	4	9	1	2	7	3	5
5	7	1	2	8	6	4	9
2	8	2	5	9	6	1	7
4	1	8	7	6	2	9	3
7	2	6	9	5	1	8	4
9	2	5	8	2	4	7	6
1	6	7	8	5	2	9	3
8	9	4	7	2	5	1	6
2	5	2	6	1	9	8	7

		8		3		5	
		5	2		6	7	
	4						9
	9		5		4		6
4							1
	5		7		9		2
	6						3
		2	4		1	6	
		9		6		2	

7	2	5	9	4	6	1	8
5	8	9	1	6	7	2	4
6	4	1	2	7	8	9	5
4	2	7	6	8	2	1	5
1	5	6	4	2	9	7	8
2	9	8	7	1	5	6	3
2	6	4	8	5	1	9	7
8	1	2	9	7	2	5	6
9	7	5	2	4	6	8	2

5	9					1	8
		7				3	
4				9			7
		1	9		3	5	
			1	4	8		
		4	5		2	9	
1				2			5
		2				7	
8	4					6	2

2	9	1	6	5	2	4	7
6	4	7	1	8	2	5	9
5	7	8	9	2	4	6	1
1	8	6	2	2	7	9	4
4	2	9	8	7	1	5	2
7	2	5	4	9	6	1	8
2	5	2	1	6	9	8	7
9	6	4	5	8	7	2	1
8	1	7	2	4	9	6	5

		1				8	
2				3			6
	3		4		9		1
3		6				9	7
				5			
9		7				1	4
	9		1		8		7
5				2			9
		2				3	

1	8	4	5	6	9	2	7
6	9	7	4	2	8	1	5
5	2	7	8	7	1	4	6
7	2	1	9	8	4	2	5
8	4	9	2	5	6	7	1
2	5	6	7	1	2	9	8
2	1	2	6	9	7	5	8
9	7	5	1	4	8	6	2
4	6	8	2	2	4	1	9

	9					5	
5			4				3
		3	1	7	4		
		6	2	4	5		
	4		3	8		6	
		2	5	1	7		
		4	6		9	3	
3				8			1
	2					4	

5	7	6	4	1	2	8	2
1	2	9	5	8	7	6	4
8	2	4	6	2	9	7	5
7	8	2	1	9	5	2	4
2	9	1	8	6	4	5	7
6	4	5	7	2	9	1	8
9	6	7	2	5	1	4	8
4	1	8	2	7	6	2	9
2	5	2	9	4	8	1	6

RECEPT

BOB S ŠPARGLJI IN PRŠUTOM (HABAS CON JAMON)

SESTAVINE (ZA 4 OSEBE):

- 400 g kuhanega boba
- 200 g pršuta
- 200 g špargljev
- 4 jajca
- 4 manjši stroki česna
- peteršilj
- oljčno olje
- sol in poper

PRIPRAVA:

1. Bob damo v vrelo slano vodo. Vre naj od dve do tri minute, nato ga precedimo.
  2. V ponvi segrejemo žlico oljčnega olja, dodamo na drobno narezan pršut in ga na hitro popražimo, da rahlo spremeni barvo. Nato ga damo iz ponve na krožnik.
  3. V ponev stresemo na koščke narezane šparglje in jih pražimo dve minuti. Dodamo bob, drobno narezan česen, po potrebi še malo olja in premešamo.
  4. Dodamo pršut, poper, peteršilj, po potrebi dosolimo in pražimo še tri minute.
  5. Medtem v vodi, ki smo ji dodali malo kisa, poširamo jajce.
  6. Pripravljeno jed razdelimo na štiri krožnike, na vrh vsakega damo poširano jajce in okrasimo s peteršiljem.
- Dober tek!

KOLEKTOR

TRANSFORMIRAJ SVOJO KARIERNO POT!

Pridružite se uspešnemu timu
v podjetju Kolektor Etra.

www.kolektor-etra.si zaposlitev.etra@kolektor.com

